

LNB PRESES APSKATS
10-11-2023

Sagatavoja:
INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA
UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRS

Vēstures glabātava – digitālā bibliotēka

Interneta vietnes *Digitalabiblioteka.lv* atklāšanas cikla pirmais pasākums Latvijā notika Kuldīgas Mākslas namā. Visu dienu Kurzemes muzeju, bibliotēku un citu atmiņu vācēju iestāžu darbinieki dalījās pieredzē par šādas bibliotēkas izveidi un iespējām.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālās attīstības departamenta direktore Karīna Bandere stāsta, kā tapa digitālā bibliotēka – ikvienam pieejama interneta vietne.

Jaunā vietne ir pieeja Latvijas arhīvu, muzeju, bibliotēku, organizāciju, kopienu un privātpersonu uzkrātajiem attēliem, dokumentiem, periodiskajiem izdevumiem, grāmatām, kartēm, muzeju priekšmetiem, gleznām, notīm, kino, filmām, skaņas un video ierakstiem. Tās arhīvā ir vairāk nekā 3,8 miljoni vienību par jebkuru tēmu no vairāk nekā 500 partneru krājumiem visā pasaulē.

ŠODIENAS FOTOGRAFĪJAS RĪTDIENAI

„Digitālā bibliotēka ļauj Latvijas vēstures vērtībām piekļūt jebkurai cilvēkam jebkurā vietā,” sacīja Kuldīgas bibliotēkas vadītāja Daina Girvaite. „Tehnoloģijas, kas ļauj materiālus

saglabāt, tiek izmantotas plašāk nekā jebkad. Interneta resursi ik dienu tiek papildināti ar milzīgu daudzumu fotogrāfiju un informācijas. Ar kolēģiem esam runājuši: ko no tā visa, kas tiek radīts, atlasīt, lai digitalizētu un saglabātu. Diez vai atbildi var rast, jo uzskati, par to kas vērtīgs un kas nav, ar laiku mainās.” Viņa klātesošajiem vēlēja, lai izdodas saglabāt liecības par dabu, mākslu, arhitektūru, modi, profesijām, kas izzūd, un citām svarīgām jomām.

DARBOJOTIES KOPĀ

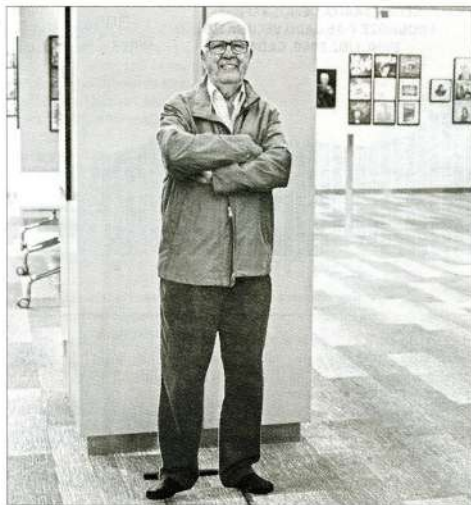
Kopš brīža, kad Kultūras ministrija deva zaļo gaismu radīt vienotu digitālā kultūras mantojuma vietni, pagājuši septiņi gadi. Galvenie ceļa gājēji ir

četri: Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB), Latvijas Nacionālais arhīvs, Kultūras informācijas sistēmu centrs un Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde. LNB digitālās attīstības departamenta direktore Karīna Bandere secina: „Šīs iestādes plecu pie pleca ir gan digitalizējušas iespaidīgu daudzumu materiālu no muzejiem, bibliotēkām un arhīviem, gan veidojušas platformu, datus apvienojot un uzlabojot to kvalitāti. Dažviet digitalizācija aizsākās jau 90. gados, un nu bez tās mēs savu ikdienu vairs nevaram iztēloties.” Bez valsts budžeta šo darbu finansēja arī Eiropas Reģionālās attīstības fonds.

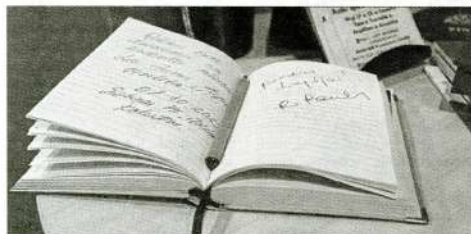
Amandas Gustovskas
teksts un foto

Darba mūža atspulgs — skaņuplatēs

Mūzikai robežu nav

KATRU IZSTĀDES APMEKLĒTĀJU sagaida pats Maestro.

KOMPONISTA PATEICĪBAS vārdi.

Septembra beigās Latvijas Nacionālajā bibliotēkā atklāja izstādi "Komponista Raimonda Paula daiļrade skaņuplatēs un fotogrāfijās". Tajā apskatāmas skaņuplates, kurās iekļautas Maestro dziesmas un skaņdarbi, gandrīz no visiem kontinentiem, jo mūzikai, kā zināms, nav robežu.

IVETAS SKABAS
TEKSTS UN FOTO

Ieejot Latvijas Nacionālās bibliotēkas izstāžu zālē, katru apmeklētāju sagaida pats Maestro, pareizāk sakot, viņa siluets, acinot ienākt un ielūkoties viņa daiļradē un fotogrāfijās.

Manuprāt, nebūs tādas mājas Latvijā, kurā savulaik neatrast kaut vienu Raimonda Paula plati. Gan mazo ar pāris dziesmām, gan arī lielo. Domāju, katrs, kas apmeklējis un vēl apmeklēs šo izstādi, noteikti iesauksies: man arī tāda ir (vai bija)! Daudzas redzētas veikalos plauktos vai radu un draugu kolekcijās.

Izstādē ir ne tikai Raimonda Paula autorplates, bet arī tādas, kurās iekļautas viņa komponētās melodijas. Ne tikai estrādes dziesmas, bet arī kora dziesmas un instrumentālā mūzika. Personīgi es vai-

PIRMĀ! Pirmā skaņuplate ar Maestro mūziku. 1957. gads.

rumu skaņuplašu redzēju pirmo reizi.

Izstādē apskatāmas skaņuplates ir no kolecionāra liepājnieka Raita Pavloviča kolekcijas. Pavisam tajā esot vairāk nekā 300 eksemplāru, izstādē gan redzama tikai daļa. Lie-lāko daļu no visas kolekcijas skaņuplatēm komponists ir parakstījis.

Izstādē ir apskatāmi tādi retumi kā 50. gados izdotās skaņuplates. 1956. gadā kā pianists Raimonds Pauls sāka darboties jaunizveidotajā Rīgas estrādes sekstetā, un gadu vēlāk iznāca pirmā skaņuplate ar

VAI ATCERATIES?

viņa mūziku. 78 apgriezīgu šellaku plate atskaņoja Paula "Lēnu rumbu". Ar katru gadu vēl pa platei klāt. Laika gaitā tās izdotas gan Krievijā, skaņuplašu fabrikā "Aprjeļevskaja", gan Rīgas Skaņuplašu fabrikā, kas 1958. gadā ieguva nosaukumu "Ligo". 1964. gadā visas PSRS skaņuplašu fabrikas apvienoja Vissavienības firmā "Melodija".

Izstādē ir ne tikai Raimonda Paula autorplates, bet arī tādas, kurās iekļautas viņa komponētās melodijas. Ne tikai estrādes dziesmas, bet arī kora dziesmas un instrumentālā mūzika.

Zināms, ka Maestro populārākā dziesma ir "Dāvāja Māriņa". Latviski to dziedāja Aija Kukule un Liga Kreičberga, krievu valodā ar nosaukumu "Miljons sārtu rožu" to izpildīja Alla Puļagova. Lai arī dziedātāja sākumā neparko nevēlējās šo dziesmu dziedāt, tomēr, pateicoties viņai, "Māriņa" aizgāja pasaulē. Japāņu valodā to iedziedāja Tokiko Kato, tāpat dziedātas versijas angļu, franču un citās valodās. Izstādē "Māriņai" jeb "Miljons rozēm" atvēlēts stends.

Arī citas dziesmas kļuvas populāras ārpus Latvijas. Piemēram, "Mulkē sirds", ko iespējis arī Ispānijas ciemata Somijā orķestris. "Zilos linus" savulaik izpildīja diennovska dziedātāja Vāra Stoikoviča. Maestro dziesmas skanēja arī Valērija Leontjeva, Renāta Ibrahimova un citu krievu dziedātāju sniegumā.

Savā repertuārā Paula melodijas iekļāva trimdas latviešu dziedātāji.

VIDŪ — skaņuplates ar "Miljons rozēm".

TRIMDAS LATVIEŠU JAUNIEŠU ANSAMBLIS "Liča vēji" Sanfrancisko, ASV, 1978. gadā iznākušajā platē iedziedāja četras R. Paula dziesmas.

Lariss Mondrusas vārds komentārus neprasa, man atklājums bija Dagnija Balode, Andris Bankovskis, Ausma Līdācis (viņas skaņuplati izdeva skaņu ierakstu studija "Kaye Smith Studio" Vašingtonā 1983. gadā) un citi mūsu tautieši.

Interesanti, ka laikā, kad tika iekārtota izstāde, Raitis Pavlovičs savā īpašumā ieguva skaņuplati "Ai dun-dun-dun—dun dun dun dun", kādas viņa kolekcijā nebija.

Izstādi papildina fotogrāfa Aigara

Hibnera fotogrāfijas, viņš veidojis arī tās vizuālo noformējumu.

Skiet, ka izstādē klātesošs ir arī pats Maestro un ka tūlīt atskanēs viņa kārtējā spāmotā frāze. Domās dzirdi mūziku. Laikam jau tāpēc, ka melodijās ielikts gabaliņš no sirds, kas iekritis arī mūsu sirdīs. Ne velti izstādes moto ir Lias Gulevskas vārdi: "Raimonds Pauls — tā ir Latvija!"

Izstāde Latvijas Nacionālajā bibliotēkā apskatāma līdz 30. novembrim. ♦

BIBLIOTEKĀRES IZGLĪTOJĀS LIETUVĀ

Rēzeknes Centrālās bibliotēkas direktores vietniece Zigrīda Gorsvāne un Rēzeknes Dēņu bibliotēkas vecākā bibliotekāre Ineta Kužņecova no 2. līdz 7. oktobrim piedalījās Šauļu apriņķa Povila Višinska publiskās bibliotēkas rīkotajā Erasmus+ projektā "Dungeons and Librarians II: Quest for Gamified Reading Promotion in Youth" kopā ar bibliotēku speciālistiem no Lietuvas, Latvijas (Rēzeknes Centrālā bibliotēka, Rēzeknes Dēņu bibliotēka, Preiļu Galvenā bibliotēka, Latgales Centrālā bibliotēka) un Slovēnijas.

Projekta mērķis bija iepazīstināt bibliotekārus, kuri strādā vai plāno strādāt ar jauniešiem, ar spēlošanās (*gamification*) teoriju un palīdzēt viņiem gūt nepieciešamās praktiskās iemaņas veiksmīgākai mūsdienīgu, daudzveidīgu lasīšanas veicināšanas u. c. pasākumu īstenošanai, kā arī projektu izstrādei nākotnē.

Apmācību dalībnieki projekta norises laikā: dalījās labajā praksē, prezentējot savu bibliotēku labos piemērus lasītveicināšanas un projektu īsteno-

šanā; izspēlēja iepazīšanās un saliedēšanās aktivitātes; radīja un testēja jaunas spēles, veidoja spēli, ņemot par pamatu kādu visiem zināmu spēli; iepazīna citādu kultūru; aktīvi diskutēja un darbojās grupās; apguva spēlošanās veidus un elementus; izmēģināja LEGO konstruktora satura pielietojumu vēsturiska notikuma atspoguļošanai (ko pēc tam iespējams izmantot dažādu notikumu, stāstu, pasaku atainošanai); devās ekskursijā uz Plunges, Šauļu un Palangas

bibliotēkām; uzklaušīja Šauļu bibliotēkas labos piemērus ar lielformāta grāmatu, kurā modificējami tēli un foni (mākslinieces pašdarinātas lelles, apģērbi, aksesuāri un fona ainas, to elementi); iepazīna komiksu veidošanas pamatprincipus un noslēgumā komandās izstrādāja un prezentēja projektu vai izglītības programmu idejas.

Zigrīda GORSVĀNE,
Rēzeknes Centrālās
bibliotēkas direktores
vietniece

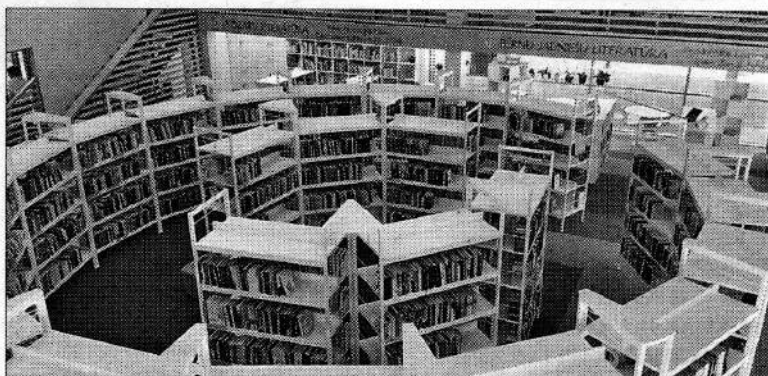
BIBLIOTĒKĀS

15. septembrī Rēzeknes Centrālās bibliotēkas un tās filiāļu speciālisti devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Ogres, Ulbrokas un Salaspils bibliotēku. Brauciena mērķis – apskatīt Latvijas jaunākās un modernākās publiskās bibliotēkas, iepazīties ar kolēģu darbu, apmainīties ar pieredzi, iedvesmoties jauniem darbiem un aktivitātēm.

Pirmais pieturas punkts bija jaunuzceltā Ogres Centrālā bibliotēka, kas 2022. gadā tika izvirzīta Starptautiskās bibliotēku asociācijas un institūcijas federācijas (IFLA) gada balvai "Gada publiskā bibliotēka 2022". Šai balvai bija izvirzītas 20 bibliotēkas no 17 pasaules valstīm, un Ogres Centrālā bibliotēka iekļuva labāko četriniekā. Bibliotēka rada atvērtas un ikvienam brīvi pieejamas publiskas vietas sajūtu, kur satikties, izgloties un atpūsties. Mūs pārsteidza dažādās lasītavas, darba telpas, plašā bērnu bibliotēkas daļa ar izdalītām zonām dažādām aktivitātēm pa vecuma grupām, konferenču zāle ar savu terasi, virtuvi un bērnu telpu, grupu darba telpas, zaļo augu sienas. Šodien, kad Eiropa virzās uz zaļā kursa mērķiem, Ogres bibliotēkas ēka kalpo kā lielisks videi draudzīgas un ilgtspējīgas būves piemērs. Liels paldies bibliotēkas direktorei Jautritei Mežjaņei, direktores vietniecei Aijai Žilvinskai, bibliotēku informācijas speciālistei Aijai Bremšmītei un pārējām bibliotēkas darbiniecēm par sirsni un jauko uzņemšanu!

Tālāk ceļš veda uz Ulbrokas bibliotēku, kur mūs sagaidīja tās vadītāja Daiga Brigmane.

Kad 2020. gada 17. jūnijā ekspluatācijā tika nodots Kultūras centrs "Ulbrokas Pērle", tur mājvietu rada arī Ulbrokas bibliotēka. Tās centrā atrodas galvenā zāle kā vienota ģimenes dzīvojamā istaba ar balkona galeriju. Atpūtas zonas te mijas ar darba vietām, tādējādi piedāvājot plašas iespējas apmeklētāju darba un mācību procesam. Dzejnieka un atdzejotāja Pētera Brūvera vārdā nosauktajā lasītavā iepazīnāties ar P. Brūvera privātkolekciju, kas ietver grāmatas un žurnālus (kopā 346 izdevumi), kā arī dzejnieka pašdarinātu grāmatu plauktu un rakstāmgaldus no viņa darbistabas, paša gleznotu eļļas gleznu. Paldies Ulbrokas bibliotēkas vadītājai Daigai Brigmanei par dalīšanos pieredzē un zināšanās par bibliotēkas darbu

virzieniem un vietējās kopienas un novada vērtību apzināšanu un saglabāšanu!

Kā trešo apmeklējām Salaspils novada bibliotēku, kas ir nozīmīgs informācijas ieguves, izglītības un novadpētniecības centrs novadā. Pēc iepazīšanās ar bibliotēkas nodaļām neformālā gaisotnē pie kafijas tases ar bibliotēkas direktori Daigu Orbidāni un direktores vietnieci Evitu Gleizdi tika pārrunāti aktuāli bibliotēku darba jautājumi par administratīvi teritoriālās reformas ietekmi uz bibliotēku darba organizāciju. Mums katram bija lieliska iespēja individuāli tuvāk iepazīt pašiem interesējošās bibliotēkas nodaļas un aprunāties ar nodaļu vadītājiem. Paldies par interesantajām idejām, atziņām un mums vēlīto laiku!

Brauciena nobeigumā apmeklējām Nacionālo botānisko dārzu

Salaspilī. Pēc augu dažādības to ierindo Eiropas lielāko dzīvo augu kolekciju sarakstā. Izzinošā ekskursija sniedza iespēju oranžerijā izbaudīt eksotisko zemju atmosfēru ar kaktusu, sukulentu, tropu augu kolekcijām, aplūkot arī dendrāriju un rozāriju. Visi bijām vienprātīgi – botāniskais dārzs ir brīnišķīga vieta, kur atpūsties no ikdienas steigas mierīgā un harmoniskā vidē!

Visās apmeklētajās bibliotēkās gribas atgriezties vēl un vēl. Braucienā gūtos iespaidus un idejas centsimies izmantot arī savā darbā. Liels paldies bibliotēku vadītājiem un darbiniekiem par viesmīlīgo uzņemšanu!

Brauciens notika, īstenojot projektu "Europe Direct Austrumlatgale".

**Anita GAIDULE,
RCB lasītavas vadītāja**

Madonas bibliotēkā turpinās projekta aktivitāte

INESE ELSIŅA

Madonas novada bibliotēkā rīt notiks Vidzemes plānošanas reģiona atbalstītā projekta aktivitāte.

Tas ir trīs kultūras nozaru — bibliotēku, kultūras namu, muzeju — reģiona vēsturiskās zemes novadu: Madonas, Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Smiltenes, Valmieras, Valkas, kā arī

Varakļānu iestāžu darbinieku apmācību programmas projekts. Aktivitātes ietvaros plānotas divu dienu apmācības. Pirmā aizvādīta 27. septembrī, un to vadīja Ieva Lejiņa (Adamss), uzņēmēja,

sabiedrisko attiecību speciāliste, komunikācijas un iedvesmas trenere. Savukārt rīt, 1. novembrī, paredzēta otra nodarbība, ko vadīs Ligita Smildziņa, *Mg. paed.*, teātra pedagogs.

Bibliomātā – lasāmviela jebkurā laikā

Kuldīgas bibliotēka lasītājiem piedāvā mūsdienīgu iespēju tikt pie vajadzīgās grāmatas, periodikas un citiem izdevumiem: pie ieejas atrodas grāmatu pakomāts jeb bibliomāts – pašapkalpošanās iekārta pasūtītā saņemšanai un nodošanai visu diennakti.

Tai ir 14 dažāda izmēra nodalījumu, uz iekārtas ir informācija, kā grāmatas pasūtīt un saņemt. Tā ir iespēja sev rezervēto saņemt arī ārpus darba laika.

Bibliotēkas vadītāja Daina Girvaite atklāšanā teica: „Uz šo brīdi gājām ar cerībām diezgan ilgi. Esam saskārušies ar situācijām, ka cilvēks bibliotēkas darba laikā nevar pēc rezervētās grāmatas atnākt, tā zaudē-

Bibliomāts pieejams Kuldīgas bibliotēkā reģistrētajiem lietotājiem.

■ Izvēlies ērtāko pasūtīšanas veidu:

• internetā, elektroniskajā kopkatalogā kuldiga.biblioteka.lv/AlisePAC,
• pa tālr. 25618263!

■ Saņemi īsziņu par grāmatas saņemšanu bibliomātā (tas uzglabā trīs dienas).

■ Bibliomātā ievadi īsziņā saņemto atvēršanas kodu!

■ Izņem pasūtījumu un aizver durvis!

jot savu iespēju tikt pie cerētās lasāmvielas. Tagad jebkurš var grāmatu pieteikt elektroniskajā katalogā vai piezvanīt pa telefonu, tā tiks ievietota bibliomātā, un trīs dienu laikā cilvēks varēs atnākt sešos no rīta, divos naktī, sestdienas vakarā vai svētdien pa dienu. Tas ir ārkārtīgi ērti, un to esam novērojuši, tāpēc ka jau ilgu laiku ļoti labi darbojas grā-

matu nodošanas kaste – tā cilvēkiem ir ērta un patīk. Tagad ir iespēja grāmatas arī saņemt.”

D.Girvaite piebilst, ka personas dati nekādā ziņā netiek izplatīti, jo cilvēkam uz telefonu tiek nosūtīts kods, katram pasūtījumam atšķirīgs. Ja kāds trīs dienu laikā pasūtījumu neizņem, tad izdevums jāpasūta no jauna, un kods būs cits.

Lailas Liepiņas teksts un foto

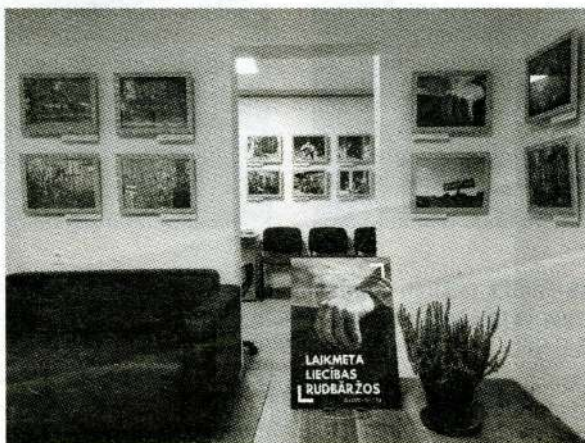
Bibliomātu pirmā izmēģina Kuldīgas Centra vidusskolas bijusi bibliotekāre Aija Lubiņa: „Man šis pakalpojums ļoti patīk, jo nav jāiespringst, lai paspētu atnākt līdz sešiem vakarā. Tagad varu neuztraukties. Man patīk lasīt dažāda satura grāmatas: detektīvus, par ievērojamiem cilvēkiem, vēsturiskas. Lasu visu to, ko nevarēju tad, kad bija jāstrādā. Tagad kā seniore varu lasīšanu izbaudīt.”

Aicina apskatīt fotoizstādi

Bibliotēkā atklāta fotoizstāde *Laikmeta liecības Rudbāržos*. Darbi tapuši šovasar fotoplenērā, kurā laikmetu iemūžināja Kuldīgas fotoklubs *Dīvas upes*.

„Apskatāma tikai neliela daļa no tā, kas jūnijā tapa. Bet daudz liecību paliks novadpētniecības materiālos,” saka bibliotēkas vadītāja un kluba dalībniece Dagnija Grundberga. „Paldies tiem, kuri laipni un sirsnīgi mūs uzņēma savā saimniecībā, sētā un mājā. Paldies fotokluba entuziastiem par ieguldīto laiku un enerģiju.”

Gatavojoties atklāšanai, balsošanā noteiktas labākās fotogrāfijas par tēmām *Rudbāržnieks* un *Dzīvnieks (sastapts Rudbāržos)*. Balsojuši gan kluba dalībnieki, gan pagasta pārvaldes darbinie-

Fotoizstāde par Rudbāržiem bibliotēkā būs apskatāma līdz janvārim.

ki. Abās grupās 1. vietu ieguvis Artis Gustovskis, 2. – Indars Vētrājs, 3. – Laima Gūtmane. Ar pārvaldes atbalstu organizētā plenēra uzdevums bija iemūžināt to, kā dzīve rit kādreizējās muižās, pusmuižās un citās ēkās no tiem laikiem.

Gandarīti par paveikto. Kuldīgas fotokluba *Dīvas upes* dalībnieki, kuru darbi ir izstādē: (stāv) Jānis Krasts, Laima Gūtmane, Inese Rudzika, Jogita Kirsānova, Artis Gustovskis, Inga Ezeriete, Indars Vētrājs, Sanita Miltoviča, Antra Meike, Rudīte Tīlja, Armands Tīlja, (sēž) Dagnija Grundberga, Vineta Blāķe. Plenērā piedalījās arī Aija Kņaze un Kristers Rudziks.

**Līga Gabrāne,
Dagnijas Grundmanes
un Rudbāržu
bibliotēkas arhīva foto**

“Sudraba paaudze” Latgales Centrālajā bibliotēkā

Latgales Centrālās bibliotēkas Daiļliteratūras sektorā atklāta Daugavpils fotostudijas “Ezerzeme-F” izstāde “Paaudze SUDRABS”.

Ivars Soikāns

Izstādē aplūkojamas Diānas Jakimčukas, Ineses Minovas, Linarda Onzula, Anatolija Kivrina, Svetlanas Pokules, Viktora Savčenko, Jurijs Berdnikova, Ivara Soikāna un Ņinas Škļaras fotogrāfijas, kopumā 34 darbi, kuros autori fiksējuši vecāka gadagājuma cilvēku dzīves mirklus dažādās valstīs – Marokā, Šrilankā, Nepālā, Latvijā.

“Vecāka gadagājuma cilvēki ir kā “zemes sāļš”, viņos ir iepriekšējo paaudžu pieredze. To visu savos darbos ir centušies parādīt fotogrāfiju autori,” izstādes atklāšanā teica fotostudijas vadītāja Svetlana Pokule.

Pasākuma turpinājumā klātesošie varēja noklausīties arī autoru stāstījumus par fotogrāfiju tapšanu un par tajās redzamajiem cilvēkiem.

Arī 90 gadu vecumā var aizrautīgi smieties un priecāties par dzīvi, arī pēc 80 gadiem var muzicēt un nodarboties ar citām ikdienā ierastām lietām, ko arī apliecina fotogrāfijas.

Fotoizstāde “Paaudze SUDRABS” Latgales Centrālās bibliotēkas Daiļliteratūras sektorā būs skatāma līdz 30. novembrim.

Foto: Tatjana Tukāne

Fotogrāfiju autori (no kreisās): Inese Minova, Linards Onzuls, Svetlana Pokule, Viktors Savčenko un Jurijs Berdnikovs

Ši nav pirmā reize, kad fotostudijas “Ezerzeme-F” dalībnieki piedāvā skatītāju uzmanībai savus darbus Latgales Centrālajā bibliotēkā. Iepriekš vietējā “gaismas pilī” bija skatāmas izstādes “Zils”, “Zaļš”, “Sarkans”, “Meln un balts”.

Fotostudija “Ezerzeme-F” dibināta 1980. gadā, šobrīd tajā radoši darbojas 15 dalībnieki. Fotogrāfi pilnveido savas prasmes: savstarpēji komunicē, dalās pieredzē, kā arī piedalās izstādēs,

plenēros un dažādos konkursos. Fotostudijas dalībnieki aktīvi sadarbojas ar fotogrāfiem no dažādām pilsētām Latvijā un ārvalstīs. Fotostudijas autoru darbi ir saņēmuši arī augstu novērtējumu starptautiskās izstādēs. “Ezerzeme-F” dalībnieki strādā dažādos žanros, pievēršot sabiedrības uzmanību gan portretu mākslai, gan dabas ainavām. Fotogrāfi atzīst, ka darba galvenā vērtība ir radošā aktivitāte un ideju daudzveidība, kas izpaužas kopīgā projektā.

Atceras bērnības mīlākās grāmatas

Pie tējas tases raisās atmiņu stāsti.

«Čigānmeitēns Ringla», «Kā Ruksītis ciemos gāja», «Sārtais ziedīnš», «Greizo spoguļu karalvalsts», «Ikstīte»... Par šīm un vēl daudzām citām mīlākajām bērnu dienu grāmatiņām ceturtdien stāstīja bibliotēkas draugi.

Bibliotēkas draugu kluba pirmā tikšanās reize Dobeles novada Centrālajā bibliotēkā bija pulcējusi 20 dalībnieces, par ko priecīga bija pasākuma rīkotāja, bibliotēkas novadpētniecības speciāliste Sandra

Kazimiraite - Eglīte. Viņa atgādināja, ka Bibliotēkas draugu klubs ir atvērts ikvienam, kas nāk uz bibliotēku un jūtas tai kaut nedaudz piederīgs, tāpēc uz nākošo tikšanos tiek gaidīti arī tie, kuriem nebija iespē-

«Čigānmeitēns Ringla» - Sandras Kazimiraites - Eglītes mīlākā grāmata.

jas būt klāt pirmajā tikšanās reizē.

Klubiņa mērķis ir pulcināt kopā tos cilvēkus, kuriem prieku sagādā lasīšana un bibliotēkas apmeklēšana, erudīcijas spēles, tikšanās ar interesantām personībām, dzīves, ceļojumu un piedzīvojumu stāsti. Tematiskās pēcpusdienas tiek plānotas reizi mēnesī.

Pirmajā tikšanās reizē pie tējas un kafijas tases ikviens

tika aicināts atcerēties savu mīlāko bērnības grāmatu, pirmo bibliotēkas apmeklējumu. Cik cilvēku, tik dažādi bija arī stāsti. Smieklīgi, jautri un arī skumji. Vairākām dalībniecēm līdzī bija paņemtas skapjos joprojām glabātās, bērnībā lasītās grāmatiņas. Dažas tik ļoti pašu un vēlāk arī bērnu «nolasītas», ka vākos vairs neturas. Bet - mīļas. Un katrai līdzī nāk arī kāds stāsts.

Soreiz lai stāsta Sandra Kazimiraite - Eglīte.

- «Čigānmeitēns Ringla» bija viena no manām mīlākajām grāmatām. Man bija pieci gadi, un es kaut ko jau pratu izlasīt. Šo grāmatu zināju no galvas, - tik ļoti tā man patika.

Tētim es biju lutināms bērns, un viņš mani nekad nerāja. Kai-miņos toreiz dzīvoja Teklas tante, kurai bija liela sīvēnmāte, un tai gadījās izsprukt no aizgaldā tieši tad, kad Teklas tante bija aizbraukusi un mājās bijām tikai mēs ar tēti. Tā cūka jādabū atpakaļ aizgaldā. Tēvs man saka - aiz-ej uz māju un atnes man āmuru! Es aizēju un pirmais, ko daru, - ieraugu grāmatu «Čigānmeitēns Ringla». Es, protams, atlai-žos gultā, padzeros skābputru un mierīgi «iekrītu» grāmatā, jo man bezgala patika tās ilustrācijas. Dzirdu - nāk tēvs, rādamies - kas tas par bērnu! Man bail, jo pirmo reizi mani rāj. Es - klik! - krampīti ciet! Kad nu tēvs to krampīti dabūja vaļā, pirmo un vienīgo reizi mani sapurināja.

Un, lūk, kas notiek, ja bērnu pārlieku lutina, - es taču raudāda-ma gāju uz Auces upi slīcināties. Mani taču sarāja! Labi, ka tiku no-ķerta. Tādas ir manas atmiņas par šo grāmatiņu.

Nākamā tikšanās reize būs 5. decembrī pulksten 14, un tā tiks veltīta Ziemassvētkiem un gadu-mijai. Būs apskatāma šai tematikai veltīta literatūras izstāde.

Anita Banzīņa

Autores un publicitātes foto

Caur dzeju, gleznām un mālu ved uz skaistumu un gaismu

Dzejniecei un māksliniecei, Grundzāles pagasta iedzīvotājai Vaidai Namniecei šogad nācis klajā jauns, jau otrais dzejoļu krājums "Sirds pilieni".

Tā atvēršanas svētki notika dzejniece dzimtajā Palsmanē, bet 2. novembrī viņa "Sirds pilienus" prezentēja Smiltenes novada bibliotēkā, ar atnākušajiem arī risinot sarunas par dzeju, dzīvi un mākslu.

Bez gaismas uz zemes nebūtu prieka

Tajā pašā dienā Smiltenes novada bibliotēkā tika atklātas divas Vaidas Namnieces darbu izstādes: abonementa daļā – gleznu izstāde "Pretim baltumam", izstāžu telpā – māla trauku izstāde "Meklējot prieku". Izstādes var apskatīt visu novembri, ieskatoties skaistumā un gūstot pozitīvas, gaissas emocijas vienā no gada tumšākajiem mēnešiem.

Gaisma ir viens no Vaidas Namnieces dzejoļos izmantotiem būtiskiem simboliem. Tautajā, ko gaissma simbolizē viņai pašai, dzejniece atteic – garīgumu.

"Garīga gaisma ir vajadzīga. Ja mums tās nebūtu, tad mums nebūtu uz zemes prieka. Ne velti gribam sākt simbolizēt gaismu, cerību. Un, kad mēs aiziesim no šīs zemes, tad aiziesim uz gaismu", sarunā ar "Ziemeļlatviju" pārdomās daļas Vaida Namniece.

Viņas pirmais dzejoļu krājums "Atraišanās" tika izdots 2020. gadā. Krājumā "Sirds pilieni" apkopoti Vaidas Namnieces jaunākie dzejoļi. Par savu dzeju viņa teic, ka to caurvij sevis un savas vietas pasaulē meklējumi. "Dzejoļos atklāju to, kas man pašai šāp un kam es pati esmu izgājusi cauri, un tajā vēlos dalīties ar citiem. Meklējumos

Dzejniece un māksliniece, grundzāliete Vaida Namniece (no kreisās) priecājas par Smiltenes novada bibliotēkas uzaicinājumu Smiltēnē prezentēt savu jauno dzejoļu krājumu "Sirds pilieni". Dzejoļus no tā lasīja arī Vaidas draudzene, dzejniece Maija Eglite (blakus).

FOTO: SANDRA PĒTERSONE

mēs ejam ceļu, kur mums vajadzētu nonākt. Mēs gribētu, lai tas izdotos vieglāk, bet ne vienmēr tas ir tik vienkārši – ieraudzīt patiesību, kas var arī nebūt tik mīla. Patiesība ir arī diezgan skarba, kad mēs to atrodam un uzzinām. Taču tas katram ir jāizjūt un jāizdzīvo caur sevi. Gan jau katram cilvēkam gribas saprast, kāpēc mēs esam šajā pasaulē", domā Vaida Namniece.

Lasītāji pēc viņas grāmatas "Sirds pilieni" var vaicāt Smiltenes bibliotēkā, krājums ir pieejams arī Smiltenes grāmatnīcā.

Izstādē "Pretim baltumam" aplūkojamās Vaidas Namnieces gleznas – dabas ainavas – tapušas no 2017. gada, māksliniecei pēc fotogrāfijām gleznojot mežu un Vecpalsas upi netālu no savām mājām

Grundzāles pagastā. Novembris dabā ir pelekss un tumšs, cilvēki īpaši alkst gaismu un baltumu, tāpēc māksliniece izstādei izraudzjusies gleznas, kas raisa ziemas noskaņas un kurās dominē baltie, gaišie toņi.

Savukārt māla trauku izstādē "Meklējot prieku" dominē melnā krāsa, jo trauki tapuši, reducēšanas procesā iegūstot melnu toni.

Gan keramikā, gan gleznošanā Vaida Namniece apguvusi pašmācības ceļu. "Bērni iauga. Domāju, ko tālāk darīt, un tā arī sāku darboties šajās jomās, bet faktiski interese par tām man ir jau no bērnības. Esmu dzimusi Palsmanē, kur pavadīju bērnību un skolas gadus, un jau bērnībā sāku zīmēt ar guaša krāsām. Dzīvojoties Ra-

džupites krastos, sadraudzējās ar mālu. Manas pirmās nodarbes ar mālu bija ēdiena gatavošanas spēles – no upes krastā atrastā māla gatavoju piparkūkas, bet mālainais ūdens manā izteiksmē pārtapa par kakao," smaida Vaida Namniece.

Pukēs izzied dvēsele

No 2. novembra Smiltenes novada bibliotēkā periodikas lasītavas telpā var apskatīt arī Gulbenes pusē dzīvojošās mākslinieces Daigas Kalinkas gleznu izstādi "Ar dvēseli pukēs".

Par sevi māksliniece un dzejniece Daiga Kalinka stāsta: "Dzīvoju un radu krāsās, vārdos, darbos. Mani iedvesmo cilvēki, notikumi, daba. Rakstu dzeju, gleznoju uz zida

Vaida Namniece

Atnākšana

Un nav nekas
Vairs jāpierāda,
Jau laikmets cits
Pie durvīm zvana,
Kur nava melu,
Viltus pagrieziena,
Kas ilgi maldīties
Mums lika.

Nāk Gaisma pati
Atnākdama.
Pati sevi
Atnesdama.
Tā ir jau klāt,
Ir aizsniedzama.
Un katru
Apzīlība.

Kā zvaniņš iezvanās,
Bet nav neviena,
Kas zvana mēli
Sakustina.
Ietrisoties gaisam,
Viena skaņa,
Otra, trešā
Noskandina.

un jebkura cita materiāla. Šoreiz mana dvēsele izzied pukēs, saziņd gleznās."

Daiga Kalinka dzīvo Stāķos un strādā Gulbenē par logopēdi. Glezno un raksta dzeju jau no jaunības, informē Smiltenes novada bibliotēkas vecākā bibliotekāre Jolanta Zirne.

Daigai Kalinkai iznākušas trīs dzejas grāmatas: "Sev un Tev", "Manā dārzā list mīlestības lietūs" un "es esmu cita".

— Sandra Pētersone

Smiltenes bibliotēkā kopš aizvadītās nedēļas nogales var apskatīt arī Vaidas Namnieces gleznu izstādi "Pretim baltumam" un māla trauku izstādi "Meklējot prieku".

Apskatāma izstāde, veltīta Brunhildei Pētersonei – izcilai rokdarbniecei un stāstniecei

Valkas novada Centrālajā bibliotēkā līdz piektdienai, 24. novembrim, apskatāma Tautas lietišķās mākslas studijas "Saulīte" ilggadējās vadītājas Brunhildes Pētersones simtajai jubilejai veltīta izstāde "Tautas daiļamata meistares atziņas". Starp ekspozīcijas materiāliem, kas sniedz ieskatu meistares radošajā un izglītojošajā darbā, izceltas spilgtākās B. Pētersones un viņas laikabiedru atziņas par darbu, dzīvi un vērtībām. Tās lolojamas vēl šodien.

Jāpiebilst, ka pašlaik Tautas lietišķās mākslas studiju (TLMS) "Sau-

līte" vada izcilās rokdarbnieces vedekla Inese Pētersone – tikpat prasmīga un prasīga skolotāja un padomdevēja. Savulaik B. Pētersone ir bijusi laikraksta "Ziemeļlatvija" daudzu publikāciju varone. Izstādes veidotāji citē 2003. gada oktobra laikrakstā "Ziemeļlatvija" publicēto: "Brunhildei Dievs devis ne tikai māksliniecesku dvēseli, bet arī labu stāstnieces talantu." Viņas atziņas ir tiešas, patriotisma un mīlestības pret tautas tradīcijām piepildītas. To aktualitāte nav mazinājusies arī šodien – laikā, kad tautas atstātais mantojums ir arī spēka, enerģijas un ticības avots.

B. Pētersone dzimusi 1923. gada 1. novembrī Ērgemes pagastā. Interesi par rokdarbiem viņa rosināja mamma, kura pēc dažādu mājturības kursu apmeklēšanas visu redzēto un dzirdēto sikumos atstājīja meitai. Brunhilde ātri iemācījās adīt, tamborēt, izšūt izviluma tehnikā un klājdūrienā. Rokdarbi viņu aizrāva, tāpēc zināšanas nolēma papildināt Apes lauksaimniecības skolas mājturības nodaļā. Brunhilde bija sabiedriskā personība, un vēlme iesaistīties tautas mākslas atdzimšanā un popularizēšanā viņai pāvēra iespēju apmeklēt kursus Rīgas Lietišķās mākslas vidussko-

lā. 1955. gadā viņa sāka vadīt Bilskas ciema kolhoza "Druva" tautas lietišķās mākslas pulciņu. Piecus gadus vēlāk viņa piekrita kļūt par Valkas kultūras nama lietišķās mākslas pulciņa – vēlāk TLMS "Saulīte" – vadītāju un šajā amatā darbojās 40 gadus. "Brunhildei rūpēja viss latviskais. Viņa strādāja, cik spēka, lai tautas mākslas bagātības neaizietu nebūtībā, lai saglabātu novada tautas tērpus un rakstus." Par savu darbu Brunhilde saņēmusi vienu no augstākajiem valsts apbalvojumiem – Triju Zvaigžņu ordeņa zelta goda zīmi.

— Inga Karpova

Virtuālā izstāde Liepupes bibliotēkā

Ikviens interesents Liepupes bibliotēkā var noskatīties virtuālo izstādi *Liepupes pagasta dižākie ozoli*. 20 fotogrāfijās redzami vairāki pagasta lielie ozoli, katram pievienota informācija par to. Viens no interesantākajiem sava nosaukuma dēļ ir Liepupes muižas *Mīlestības ozols*, kas gan ziemā izskatās drūmi. Fotogrāfiju autore ir bibliotēkas vadītāja Sarmīte Zvīne.